

## **Position paper WOMEN Inc. t.b. v. rondetafelgesprek over het niet-indexeren van de maximum uurprijs voor de kinderopvangtoeslag in 2026 op 06-04-2025**

Goede, zo goed als gratis kinderopvang moet zo snel mogelijk beschikbaar zijn voor alle kinderen, ongeacht of hun ouders betaald werk hebben of niet. Dit is niet alleen belangrijk voor de kansengelijkheid tussen kinderen, maar ook voor die tussen vrouwen en mannen. Vrouwen en mannen hebben nog niet dezelfde kansen om te werken en te zorgen, wat zich uit in het relatief hoge percentage Nederlandse vrouwen dat parttime werkt, namelijk 64,9% tegenover 18,4% van de mannen. Vrouwen verrichten 1,5 keer meer onbetaalde zorg dan mannen, en zorg voor de kinderen (of kleinkinderen) is voor 47% van de vrouwen een reden om deeltijds te werken. Deze ongelijke verdeling tussen betaald werk en onbetaalde zorg is door de meeste stellen niet gewenst: 50% van de heteroseksuele stellen zegt werk en zorg gelijk te willen verdelen, maar slechts 9% geeft aan dat dit in de praktijk lukt<sup>1</sup>.

Kinderopvang van goede kwaliteit, die (zo goed als) gratis is en zonder toeslagen kan een grote rol spelen bij het gelijker verdelen van betaald werk en onbetaalde zorg tussen vrouwen en mannen. Verschillende rapporten, waaronder het IBO Deeltijdwerk<sup>2</sup> en Het betere werk (WRR)<sup>3</sup>, geven aan dat goede en betaalbare kinderopvang een belangrijke voorwaarde is voor vrouwen om meer uren te werken.

Naast de kwaliteit en de prijs is toegankelijkheid een belangrijke voorwaarde om een nieuw stelsel te laten slagen. Het huidige toeslagensysteem is buitengewoon complex en foutgevoelig, en schrikt af om gebruik te maken van de opvang, zeker bij praktisch opgeleide ouders<sup>4</sup>. Het is -om deze complexiteit weg te nemen- noodzakelijk om de toeslagen af te schaffen.

Bovendien is het hierbij belangrijk om ervoor te zorgen dat de prijzen die daadwerkelijk betaald worden door ouders voor kinderopvang niet veel hoger uitvallen dan de prijs die door de overheid wordt vergoed, zodat kinderopvang voor alle inkomens toegankelijk is en niemand erop achteruit gaat. Uit onderzoek van het CBS<sup>5</sup> blijkt dat driekwart van de ouders een hoger uurtarief betaalden voor de opvang dan de door de overheid vastgestelde maximum uurprijs. Het reguleren van de prijzen door de overheid is dan ook cruciaal voor het slagen van een nieuw stelsel.

Het niet-indexeren van de maximum uurprijzen van kinderopvangtoeslag heeft grote gevolgen voor de betaalbaarheid van de kinderopvang. Uit onderzoek van het CBS blijkt dat ouders in 2023 al gemiddeld bijna 25 procent meer eigen bijdrage betaalden voor het gebruik van kinderopvang, omdat de kinderopvang in de praktijk meer van ouders vroeg dan de maximum vergoede uurprijs (namelijk 520 euro op 2690 euro).

---

<sup>1</sup> Emancipatiemonitor 2024, Centraal Bureau voor de Statistiek

<sup>2</sup> IBO Deeltijdwerk; De(el)tijd zal het leren.

<sup>3</sup> WRR-rapport nr. 102: Het betere werk. De nieuwe maatschappelijke opdracht.

<sup>4</sup> Kijk op kinderopvang. 2018. Sociaal Cultureel Planbureau.

<sup>5</sup> Jaarrapport 2024 Landelijke Jeugdmonitor. Centraal Bureau voor de Statistiek.

Kinderopvang valt voor veel ouders dus al een stuk hoger uit dan de bedoeling is, en dat zal alleen maar toenemen als de kinderopvangtoeslag niet wordt geïndexeerd.

De Raad van State<sup>6</sup> heeft bovendien negatief geadviseerd over het plan om de kinderopvangtoeslag niet te indexeren. Ouders leveren al veel in, doordat de IACK wordt afgeschaft. Boven op deze afschaffing zou ook de vergoeding niet geïndexeerd worden, wat leidt tot hogere kosten voor ouders. Hiermee worden de lage inkomens extra getroffen, terwijl uit onderzoek blijkt dat juist de ontwikkeling van kinderen uit gezinnen met lage inkomens veel baat heeft bij de kinderopvang<sup>7</sup>. Voor de kansengelijkheid van kinderen valt dit plan dus zeer nadelig uit.

Maar ook kan er verwacht worden dat de arbeidsparticipatie van ouders er niet op vooruit zal gaan bij het invoeren van deze maatregel, terwijl er vele sectoren zijn waarin die arbeidsparticipatie zo hard nodig is. In cruciale sectoren met grote personeelstekorten als de zorg, schoonmaak en kinderopvang werken voornamelijk vrouwen, die nu al vaak niet genoeg verdienen om duurzaam financieel onafhankelijk te kunnen zijn, door kleine contracten en slechte arbeidsomstandigheden. Vaak willen deze vrouwen wel meer uren werken, maar lukt het niet, onder andere doordat meer werken financieel onvoldoende loont. Door het niet reguleren en niet-indexeren van de kinderopvangtoeslag en deswege hogere maandlasten voor opvang kan verwacht worden dat dit verergert.

Tot slot is deze stap een slechte zet als het gaat om de betrouwbaarheid van de overheid. Juist als het gaat om de kinderopvangtoeslag is hier nog werk aan de winkel. Ouders verwachtten op basis van het regeerakkoord een stelselherziening waarbij de kinderopvang betaalbaarder wordt, maar een deel van hen zal volgend jaar juist meer geld kwijt zijn aan kinderopvang.

---

<sup>6</sup> Kamerstukken II 2024/25, 36680, nr. 4

<sup>7</sup> Een kansrijke start voor alle kinderen. Naar inclusieve en toegankelijke voorzieningen voor kinderen van 0-13 jaar. 2021. Sociaal Economische Raad.